

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$7.00. Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year. U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months. Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months. European subscription, \$7.00 per year. Single copies, 3c.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 93 Mon., April 21, 1941

BESEDA IZ NARODA

V dnevih po praznikih

Piše ANTON GRDINA

Dolgo pričakovani prazniki so za nami. Obhajali smo velik praznik, za katerega smo se pripravljali skozi ves 40-danski postni čas. Naj vam sedaj nekoliko napišem o tem, kaj so ti prazniki za nas, potem pa, kako je z novo napravo v cerkvi in drugo.

Velikonočni praznik je eden izmed najpomembnejših in tudi najveselejših praznikov za vse ljudi, seveda kdor ga hoče kot takega imeti in sprejeti. Ta praznik nam daje upanje, kakršnega svet in vse svetovno bogastvo ne more dati. To je praznik in veselje za vse tiste, katere je svet že zavrgel in zanje več ne mara. Velikonočni praznik — vstajenje Odrešenikovo — je veselo upanje vseh, ki odhajajo iz te solzne doline in sploh vseh trpečih zemljanov.

Kako srečnim se moramo šteti, da smo udje sv. katoliške cerkve. S tem smo deležni obljub Njega, ki je na veliki petek dal svoje življenje za naše odrešenje in na veliko nedeljo pa praznujemo praznik Njegove zmage nad smrtjo, da nam je s tem pridobil neprecenljivo vrednoto — večno in srečno življenje po smrti. Ali ni to velikanskega pomena za nas zemljane? Zakaj bi se potem bali smrti, o kateri nam velikonočne pesmi spričujejo, da je premagana "Smrt, kje je tvoje želo . . ." "Smrt, kje je tvoja zmagata? Trohnenja več ne straši me . . ." itd. Tako merijo vse pesmi in vse cerkvene molitve velikonočnega praznovanja od smrti vstalega Zveličarja.

Tako bi na eni strani lahko blagorovali vse vernike, ki verujejo v evangelijska spričevanja in imajo upanje na posmrtno življenje, dočim bi pa na drugi strani lahko vprašali one, ki jim tega praznika ni mar in ki je zanje brez pomena, če se zavedajo, kaj so zamudili in če se zavedajo, kako se igrajo z večno srečo.

"Ko bi ti mesto Jeruzalem spoznalo svoj dan . . ." je tožil Kristus, ko je gledal na mogočno mesto Jeruzalem. Te besede so bile izgovorjene enkrat in veljajo za vse večne čase in bodo veljale do koneca sveta. "Ker nisi spoznalo ali nisi hotelo spoznati, ker si morilo prerok, ki so ti bili poslani, zato te bo zadela šiba božja. Prišli bodo nad te sovražniki in te bodo pomandrali, da ne bo ostal kamen na kamenu."

Mnogi naši rojaki nočejo spoznati, čeprav so bili poučeni v veri po svojih starih in dobro vedo, kaj je in kaj velja sv. katoliška cerkev, pa jo nočejo priznati in svojih del naravnati po veri. Pa ne samo to, da nočejo verovati, ampak se še v potu svojega obraza trudijo, da bi še druge odvrnili od vere.

Toda pot, ki vodi na Kalvarijo, ali pot verskih resnic, ni tako na široko prilagodena, kot je široka brezverska pot hrupa in brezverstva, katero noče priznati ali poznati Boga. Toda kljub temu pa je še veliko pametnih in zavednih ljudi.

Kdor nima vere ali ima kakšen verski dvom, ta naj bi šel o velikonočnih praznikih v katoliško cerkev in bo videl na svoje oči naš verski življenj. O kako majhna je peščica tistih, ki so ostali izven cerkve v teh velikih praznikih. Ves veliki teden so katoliške množice obiskovale svoje cerkve. To so tisti pametni in zavedni katoliški ljudje, in zaslužijo spoštovanje. Ob žalovanju in pomilovanju je

Do tega bo morda prišlo, kot rečeno, ker samostojnim državam vedno bolj poje mrtvaški zvon in prej ali slej si bodo morale ustvariti ustroj po vzorcu Zedinjenih držav ameriških. Toda prej mora pasti Hitler.

vredn tak, ki je bil o verskih naukih poučen, a jih je sedaj zavrgel in ki se mu ne zdi vredno priznati Boga za svojega stvarnika. Tudi On jih bo enako spoznal na sodnji dan, ko bo delil obljubljene kazni in večno plačilo. Prav sami si bomo odločili, kaj hočemo.

O novi napravi

Za velikonočne praznike smo v naši cerkvi sv. Vida opazili zelo važno in potrebno izboljšanje, kar je lahko vsak opazil, da je vse boljše slišal pridigo, oznanila in vse drugo. Nova izboljšava je, lahko rečemo, sto odstotna. Ustreza v vseh ozirih, tako za glas iz prižnice kakor tudi izpred oltarja. Zdi se mi, da je tudi cerkveno petje deležno te naprave.

Komur ni poznana notranjost naše cerkve, si sploh ne more misliti, zakaj je bila ta izboljšava tako potrebna. Cerkev je visoka in ima še stranske velike kore. Zato se pa glas v taki cerkvi razbujši. Dobili pa smo mojstra, ki je to odpravil in z lastno garancijo tudi inštaliral to napravo sto odstotno. Poleg tega, da se boljše sliši, pa tudi lepo izgleda. Marsikdo se je mogoče bal, da bi nova naprava pokvarila krasoto nove cerkve, a je ravno narobe, ta naprava je cerkvi še poseben okras in izgleda mnogo bolje kakor je prej. S tem je gotovo tudi vsem ustreženo.

Mnoge sem vprašal, kako jim ugaja to, a vsak mi je odgovoril in se zelo pohvalno izrazil. Sicer je bilo res pri eni izmed naših nekdanjih učiteljic in šumenja, to pa je bilo gotovo radi tega, ker je stvar še nova in ni bilo prej dovolj časa za preiskušnjo. V nedeljo večer je delovala naprava zelo imenitno. Petje duhovnikov pri litanijah in molitvah se je slišalo v vsak kot cerkve. V nekaj dneh bo ta naprava preiskušena vsestransko in bo delovala brezhibno ter bo gotovo dosegla vse priznanje.

Farani in drugi, ki ste pripevali za to napravo, bodite ponosni in veseli. Ta naprava bo ostala za vedno in vam bo vedno v ponos in priznanje. Doneski v ta namen še vedno prihajajo. Kmalu bo pričel še nadaljni imenik, še onih darovalcev, ki so pozneje darovali za to napravo. Priglasite se še drugi, ker je še mnogo potrebnih izboljšav, za katere se bo ta odbor zavzel, da boste rajše prihajali v domači božji hram.

Bom pa še prihodnjič kaj več napisal o tem.

Koncert godbe sv. Lovrenca

Newburgh, O. — Čez noč se je kar hipno oglasila Vesna. Ne pričakovano hitro se razvijajo brstje, vse hiti in se tako rekoč kosa med seboj, kdo bo prvi pokazal Stvarniku svoj najlepši sijaj. Vsa narava hoče v hitrem zagonu doseči svoj cilj. Čudovito hitro se vse kaže.

Trobentica, pomladi prva hči . . . vsaj tako se mi je zdelo in sem tako tudi čutil, ko sem na velikonočno nedeljo gledal naše godbenike, vse mladostno osveženi so korakali pred nami v hram božji, da se tudi oni poklonijo vstalemu Zveličarju v zahvalo, da so mogli vzdržati težke ure učenja skozi zimске večere. Ni to prav lahko, posebno ne za mladega dečka, ki je poln življenja, da se tako vkloni in hoče biti dober tudi v tem poklicu.

Kako se postavijo ti naši mladi godbeniki, boste videli v nedeljo večer, 27. aprila, v Slovanskem domu na 80. cesti. Ta koncert bo vse nekaj boljšega in lepšega kot pa so bili dosedanj koncerti. Mogoče bo kdo rekel, kako je to mogoče, a vedite, da vsaka ustanova potrebuje svoj čas, da se lahko razvije do svojega cilja.

Marsikdo si kar misli, da bi morala ta ali ona godba kar tako igrati in nastopati v popolnem taktu ali dovršenosti, a žalibog temu ni tako. Vse preveč je danes modernih komponistov, ki hočejo le nove in moderne skladbe, ki pa zahtevajo veliko truda od strani godbenikov in velike vztrajnosti in prav tako tudi od strani učitelja.

Torej bodimo tudi mi tako dobri, da bomo cenili to veliko delo in ga tudi po svoje podpirali. Če hočemo, da bo naša godba napredovala, jo moramo ceniti in ljubiti naše mlade fantje ter jim vlivati novega poguma. Le nikar nikake zavisti in sebičnosti med naše mlade godbenike. Le v skupni slogi bomo napredovali, da bomo veseli mi in tudi naši fantje.

Prijatelji in ljubitelji godbe, pridite na ta koncert, ne bo vam žal. Program bo pester in lepo izbran, da boste zadovoljni vi in vaši sinovi. Pridite pa tudi vi naši že odraslejši fantje in dekleta, pridite poslušati svoje mlajše bratce, ker bo tudi za vas polno razvedrila. Za urne pete bo igrala pa še posebna godba Louis Šraja, pridite, da nas bo več in da bo tudi vam všeč, ker vem, da boste zadovoljni. Za odbor godbe.

Zapisnikar.

Nekdanjim součenkam

Že večkrat me je katera izmed nekdanjih součenk povprašala po naši nekdanji učiteljici Mrs. Coe in če meni mogoče kaj piše. Navadno sem vselej odgovorila, da nič. Sedaj mi je pa kar naenkrat pisala in celo dvakrat v enem tednu.

V prvem pismu me povprašuje po nekdanjih njenih učenkah in prosi za naslov Carolyn Sentrusek, ker pa naslova nisem imela pri rokah, ji tudi nisem takoj odpisala. Čez par dni pa že pride drugo pismo, v katerem je bil priložen dolar za odpomok Slovincem (Slovenian Defense) proti krutemu tirani Hitlerju in Mussoliniju. V pismu tudi pravi, da kako tudi njo boli, ko mora narod toliko trpeti za svoj obstoj in si priboriti mir z mečem.

Da, ona je še vedno tista blaga žena, ki vedno ljubi dobro in sovraži zlo na svetu. Piše, da je šel soprog njene edine hčerke prostovoljno k vojakom kot zdravnik. Sedaj je tukaj prav sama in se nič kaj dobro ne počuti. Saj že itak niso bila njena življenjska pota postlana s cvetjem. Kaj pravite tiste, ki se je še vedno z veseljem spominjate, če bi se enkrat zbrale skupaj in bi jo šle obiskat. Saj vse vemo kako ljubka in preprosta je bila in je še tudi sedaj. Vem, da bi bila jako vesela našega obiska.

Dalje me prosi, da bi na kakšen način sporočila vsem, da ima ona še dobro ohranjeno piano, ki bi jo rada oddala kakšni slovenski družini. Mogoče bi jo rada katera izmed bivših učenk za učenje svojih otrok. Če jo katera želi, naj se zgleda pri Mrs. Coe, 2590 Charney Rd., University Heights. S pozdravom, Mrs. Frances Kodrich.

Odlični jetniki

Ledeno mrzlo je v majhnem Riomu, ki je miren in spokojen, kakor da bi spal zimsko spanje. Debela snežna odeja ga pokriva. Le dvakrat na dan prekine praznično tišino po riomskih ulicah brnenje težkega avtobusa, ki vozi dvakrat dnevno iz Vichyja v Riomo; vsakikrat pripelje zanimive goste v zaspano mesto, ki bo kmalu prizorišče velikega procesa, kateremu bo prisluhnil svet. Bodoči dnevi že mečejo svojo senco v svet, ljudje, ki se morajo pripraviti za sodelovanje v procesu, pa polagoma prihajajo v Riomo, da se bodo lažje pripravili. Za visokimi okni justične palače vlada nemirno vrvenje. Že več mesecev sestavljajo obtožnico proti ljudem, ki so okrivljeni, da je Francija zgubila vojno. Dva majhna hotela v mestu pa skrbita za preskrbo ljudem, ki bodo sodelovali pri procesu. V "Hotel du Palais" bivajo uradniki iz justične palače in drugi državni organi, ki sodelujejo pri pripravah za proces, v "hotelu potnikov" pa žive branilci obtoženih, njihovi sodniki in drugi ljudje, ki jih pridejo obiskat. To sta dva svetova, živeča v popolnoma različnem ozračju in čakata, kdaj bo prišlo do odločilnega trenutka, ko se bodo kresale misli, trditve, dokazi, napadi in obramba. Med obojima skupinama slišiš šušljanje in šepet, strastno se menijo o tem, bo li razprava javna ali tajna. V načelu bi morala biti razprava javna, toda ta ali ona stran bi lahko zahtevala, naj bo kak del razprave tajen, za zaprtimi vrati. Obramba se je odločila, da bo v tem primeru skupno protestirala. Obtožba pa je jasna v tem, da je nad vsem dogajanjem državni interes in da je od njega konec koncev odvisno vprašanje, o čemu lahko govore javno in kaj mora biti tajno.

Kdo so obtoženci in kako žive v "hotelu potnikov" skrbe in kuhajo tudi za obtožence, ki so zaprti v trdnjavi Bourrasol bliž Rioma. Tam žive naši stari znanci Leon Blum, Eduard Daladier, Guy la Chambre in Gamelin. Mali podeželski hoteli prav nič ne zaostajajo za, znanimi pariškimi hoteli, kar se tiče telesnih dobrot. Toda vojna je kruto posegla v kraljestvo jedilnih listov in tudi visoki gostje teh hotelov morajo oddati karte, če hočejo dobiti kaj za kosilo ali večerjo. Vsak menu, ki ga sestavi hotelir za svoje goste v ourrassoulu, je natančno preiskan. Če je kosilo dodan kosček sira, ga pazniki prej stehtajo, ker ne sme biti težji od 25 gramov na dan za osebo. Kar je več, je neusmiljeno zaplenjeno. V okvirju sedanjih možnosti pa dobe bivši francoski vodilni možje kar najbolj čedno in skrbno pripravljene jedi. Hotelir tudi ni opustil lepe stare nedeljske navade; takrat jim postreže s kurjo pečenko.

Dvakrat na dan pripelje sluga na kolesu hrano visokim jetnikom v grad Bourrasol. Tam jo mora zopet segreti, kajti državni zapor je oddaljen pol ure vožnje s kolesom od Rioma. Edini majhen taksi, ki stoji na kolodvoru v Riomu, prevažata znanca in sorodnike obtoženih, ki prihajajo na obisk ali službeno k njim, ako se sami ne pripeljejo z avtomobilom. To je danes zaradi pomanjkanja bencina težko, zato velika večina prihaja z vlakom. K Daladieru prihaja redno po enkrat na teden njegov sin, čisto pride tudi njegova sestra, ki skrbi kakor mati zanj, čisti perilo, plete in šiva nogavice itd. Guy la Chambre vidi vsak dan svojo gospo. Preselila se je v Vichy in prihaja k njemu vsak popoldan z brzovlakom, ker za avtomobil ne dobi več bencina. Ona je njegova tajnica, vsak dan ji narekuje svojo obrambo. Ob sedmih zvečer se zopet odpelje z brzovlakom v Vichy. K Leonu Blumu pride večkrat snaha. Prinaša mu poročila njegovega sina Roberta, ki je interniran v Nemčiji kot vojni ujetnik. Vsako nedeljo pride tudi gospa Gamelinova. Stanuje v Lionu. Pripelje se z avtobusom, ki prihaja iz Liona v Riomo, odtod pa jo mahne peš po 4 km dolgi poti do zaporov, če je lepo.

Bližu Bourrasola je lep gradič Mirabell, ki je bil prvotno do-

ločen za prisilno bivališče tih francoskih državnikov, je grafica Lamarche, njegova lastnica, tej želji uprila in ni uspela. V gradu ni prav nič hištvina in še manj ugodnosti urejen je tako, da lahko kakšen teden poleti, ko je najbojše. Sicer pa tudi Bourrasol pripraven za zimo, zlasti s tako hudo in dolgo, kakor tošnja. V vsako sobo, vsakemu niži žive namreč ločeno posteljni sobi, so morali postaviti majhno železno peč. Vsak imajo točna navodila, kako naj rajejo z njimi ravnati. Hladno rajejo biti do njih in koristen benega privatnega razgovora smejo imeti z njimi. Ni ta služba, zato jih večkrat njaajo. Stanovati morajo v hni, en kilometer od Bourrasola oddaljeni vasiči. Noč in dan stoji pred vrata, da skrbi za točno urevanje vseh navodil ter radovedneže. Jetnike tam diš. Sedaj so vsi zapustili Blom za svojo obrambo. Blum piše zgodovino svojega ljenja, popisuje karierno je razbila politika; Gamelin dira spomine, ki jih je napisal, točko za točko. Ni naj bi bili tudi njegovi ramba. Samo Daladier je še dovoljenje, da sme eno uro v park na zraku sprehaja pod nadzorom mišljeno, s povešeno glavo in doli po zasneženem ku ter kadi cigareto za Obtožencem ni prepisano morajo zjutraj vstati, so že zgodaj pokonci, ki je železne pečice, si grejejo, se umivajo in oblačijo, do jim prinesejo pripravljeno, nakar navadno ne njihovi zagovorniki, ki pri njih do kosila. Hro Obtoženim lahko prinašajo ge, romane, tudi politične ne pa dnevnih časopisov. Po sedmi uri mora biti končana. Nihče ne sme v tem času v gradu. Obtoženci ne smejo drugemu, gemu, so v tem času posami s svojimi mislimi, vorkniki obtožencev stane "hotelu potnikov" in se posvetujejo. Arnel iz je zagovornik generala elina, Ribet iz Pariza, Caecque Jourcade branilca Chambre-a, Leona Bluma zagovarjata advokat in Spenja. Trocker ni vzel obrambe, toda konca je Blumov velik prijatelj ne bilo lepo, če bi odklonil je primeren za branilca je star vojak, ki se v svetovne vojne in je tudi gubil roko; bil je član v Parizu, bil je član njegove misije in je dobro poznal, v katerem je živel njegov vanec. Sedaj je edini jetnik, ki živi stalno v Riomu, prihajajo tja od časa, če čisto pridejo vsi skupaj.

Se bodo prihajali v Riomo, zanimivi in dobri. Toda za zavoso preteklega dolga leta skrivala francoske države, kakor kmalu videli odkrito v nem procesu, katerega z napetostjo pričakuje.

Strela v ponvi

V vasi Ileydekrue je lu v zhodni Prusiji je gospodinja ravno pripravila v kuhinji opoldansko družino, ko nenadoma silna nevihta. Strela hišo, gre skozi streho in skoči na štedilnik, kamor je bila gosposkino kar dala lep kos mesa. Ponev se je od vročine lila v kepo brezoblično nilo. Strela ga je do prestrašila in za omedlela, sicer se ji ni hujšega pripetilo.

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

III—KRIŽ

Najbolj pa jo je težila zavest, da ne more ničesar reči, kar bi bilo mlajši sestri v pomoč ali tolažbo. Ta možitev z Jammaelto in Aelina se ji je zdela prenaplajena — v razpoloženju, v razpoloženju, v kakršnem zdaj živi Ramborg. Toda Kristini je bilo jasno, da bi bilo zdaj brezuspešno, ako bi temu kaj ugovarjala.

Ramborg je bila čemerna in natakjena ter je sestri komaj odgovarjala. Nikakor ni marala privoliti v to, da bi pastorka prišla na Jorundgaard. "Saj na tvojem dvoru tudi ni vse v tako lepem redu, da bi bilo pametno pošiljati tjakaj mlado dekle!" Kristina je krotko odgovorila, da ima Ramborg glade tega nemara prav. Vendar pa je Simonu obljubila, da bo to storila —

"No, če Simon v svojih vročinskih blodnjah ni mogel razumeti, da me žali, ko te je prosil za to uslugo, bi morala vsaj ti razumeti, da me žališ, ako o tem govoriš," je odgovorila Ramborg in Kristina se je morala vrniti domov, ne da bi bila kaj opravila.

Naslednje jutro je obetalo lepo vreme. Ko pa so prišli sinovi k zajtrku, jim je Kristina povedala, da bodo morali brez nje spraviti seno pod streho; šla bo na pot in ostala morda več dni zdoma.

"Gori na Dovre pojdem," je rekla, "da obiščem vašega očeta. Prosim ga bom, naj pozabi na najino razprtijo — in ga vprašala, kdaj se vrne spet k nam domov."

Sinovi so zardeli; komaj so si upali pogledati kvišku, toda Kristina je opazila, kako so se razveselili. Potegnili je Munana k sebi in se sklonila z obrazom k njemu:

"Ti se pač komaj še spominjaš očeta, dečko moj?"

Deček je prikimal, molče, s svetlimi očmi. Drug za drugim so sinovi pogledali mater: bila je tako mlada in obraz in tako lepa, da je že več let niso videli take.

Čez nekaj časa je stopila na dvorišče, napravljena za na pot; nosila je prazno obleko: črno volneno haljino, za vratom in na rokavih obšito z modro tkanino in srebrom, ter črn brezrokavni plašč z oglavnico, saj je bilo sredi poletja. Naakve in Goute sta bila osedlala Kristinina konja in dva svoja; hotela sta spremljati mater. Kristina jima ni branila. Kdo ve koliko pa ni govorila s

sinovoma, ko so jahali po dolini navzgor skozi Rečno sotesko prti Dovru. Večidel je bila molčeča in zamišljena, kadar pa je govorila s fantoma, je omenjala druge stvari kot svojo name-ro.

Ko so prišli tako visoko, da so videli skozi gozd in na ozadju neba razločili strehe na Haugenu, je velela fantoma, naj kreneta nazaj.

"Saj razumeta, da se bova imela z vašim očetom dosti pomeniti, o čemer bi najrajši govorila sama med sabo."

Brata sta prikimala; pozdravila sta mater in obrnila konje.

Višavski veter je Kristini hladno in rezko bril okoli vročih lic, ko je dospela na zadnji gorski obronek. Sonce je zlatilo sive lesene hišice, ki so metale dolge sence na dvorišče. Tu gori se je rž komaj pričela klasi-ti — lepo je rasla na malih njivkah, se lesketala in valovila v vetru. Povsod po laberju in na skalnatih kopah je rdeče žarela visoka vihrajoča vrbnica, ki je bila vsa v cvetju, vmes pa je bilo seno povsod pograbljeno v kopice. Toda na vsem dvoru ni bilo videti žive duše — še pes ni prišel, da bi zalajal.

Kristina je snela konju sedlo in ga odpeljala h koritu. Ker ni marala, da bi tu gori prosto tekal naokrog, ga je odvela v hlev. Sonce je sijalo vanj skozi veliko odprtino v strehi — ruša je v grudah visela izmed strešnega ogredja. Po ničemer se ni dalo spoznati, da je tukaj stal že kakšen konj. Kristina je vrgla živali mrve in spet odšla na dvorišče.

Pogledala je v kravji hlev. Bilo je v njem temno in puščobno — po vonju je spoznala, da je moral biti že dolgo prazen.

Na steni stanovanjske hiše je bilo razpetih nekaj kož ubitih živali — roj modrih muh je brnčje vzletel, ko je stopila bliže. Na severni strani je bilo naloženo toliko zemlje in šote, da je bila stena gori do vetrnice čisto zadelana. To je Erlend pač napravil zaradi mraza —

Pričakovala je, da bo hiša zaprta. Ko pa je pritisnila na kljuko, so se vrata vdala. Erlend svoje hiše niti zaklepal ni.

Neznosno zatohel zrak ji je udaril nasproti, ko je vstopila — grenak in trpek vonj po kožah in hlevu. Prvo, kar je občutila, ko je stala v njegovi sobi, je bilo bridko kesanje in so-čutje. Ta izba se ji je zdela veliko bolj podobna votlini —

O da, da, da, Simon — prav si imel!

Izba je bila majhna, toda nekoč je bila prav čedna in udobna. Vrh tega je ognjišče kakor doma imelo zidan dimnik, da se ni kadilo. Ko pa je hotela odpreti dimnico, da bi nekoliko pregnala izprijeni zrak, jš videla, da je leva zadelana z nekaj ploščatimi kamni. Šipa v oknu, ki je gledalo v lopo, je bila razbita in zatlačena s cunjami. In pod, ki je pokrival tla v izbi, je bil tako umazan, da je človek komaj razločil deske. Na klopeh ni videla niti ene blazine, pač pa so povsod visele in ležale kože, stara obleka in orožje; na umazani mi-zi je zagledala nekoliko ostan-kov jedi. Nad vsem tem pa so brenčale muhe.

Nenadoma se je zdrznila — trepetaje obstala, lovila je sa-po in srce ji je kovalo. Malo dalje na postelji — na postelji, kjer je tedaj, ko je bila zadnji-krat tu, ležalo tisto — je zdaj

ležalo nekaj z raševino pokritega. Sama ni vedela, kaj si domišlja —

Pa je stisnila zobe in se prisilila, da je pogledala in dvignila prt. Toda pod njim je na golih deskah ležal pokrit samo Erlendov oklep, njegov šlem in ščit.

Kristina je pogledala na drugo posteljo onkraj sobe. Tam so našli Bjorna in Aashil-do. Zdaj pa Erlend tukaj spi. Nocoj bo nemara sama spala tukaj —

Kako je neki Erlendu pri sr-cu, ko stanuje v tej hiši in tu-kaj spi — Zopet so vsa druga čustva utonila v sočutju. Stopila je k postelji — gotovo že dolgo ni bila več postлана. Seno pod usnjeno rjuho je bilo tako poležano, da je bilo čisto trdo. Nič drugega ni bilo v postelji kot nekaj ovčin in več z raševino prevlečenih blazin, tako umazanih, da so kar smrde-le. Prah in umazanija sta se usula na tla, ko je dvignila ode-je. Erlendova postelja ni bila nič boljša kot ležišče konjskega pastirja v kakšnem hlevu.

Erlend, ki nikdar ni mogel imeti dovolj sijaja okrog sebe. Erlend, ki se je oblačil v svile-ne srajce, v žamet in lepo krz-no, brž ko je našel najmanjši povod za to — ki ga je grizlo, da so njegovi otroci ob delavni-kih hodili v doma narejeni ra-ševini, in ki nikoli ni mogel tr-peči, da jih je sama došla in s svojimi deklami opravljala do-mača dela — kot kajzarica, je dejal.

Jezus, toda saj je bil sam te-ga kriv —

— Ne, niti črhnila ne bom, vse bom prekalala, kar sem re-kla; Simon, prav si imel — oče mojih otrok ne sme živeti tu-kaj. Ponudila mu bom roko in usta in ga prosila odpuščanja.

Ni lahko, Simon, toda prav si imel — Domislila se je ostrih, sivih oči — tistega pogle-da, ki je skoraj do zadnjega os-tal enako živ. V ubogem telesu, ki se je začelo že razkrajati, je sijala iz Simonovih oči čista in jasna misel, dokler ni bila nje-gova duša vzeta domov, kakor klina, ki jo potisnemo nazaj v nožnico. Vedela je, da je bilo tako, kot je rekla Ramborg. Vsa ta leta je ljubil samo njo.

Vse te mesece po njegovi smrti je morala sleherni dan misliti nanj, in zdaj se ji je zdelo, da je vse to že vedela, še preden je Ramborg povedala. Nekaj jo je sililo, da je v tem času obujala v sebi sleherni spomin, ki ga je imela na Si-mona, odkar ga je spoznala. Vsa ta leta je nosila s seboj na-pačne spomine nanj, ki je bil nekoč njen zaročenec; tako je ravnala s temi spomini kot slab upravnik z denarjem, če meša med srebro nečisto rudo. Ko ji je Simon dal svobodo in vzel nase krivdo za prelomljeno be-sedo — je mislila sama pri sebi in bila o tem tudi prepričana,

da se je Simon Andresson s prezirom obrnil od nje, še ti-sti trenotek, ko je izvedel, da je onečaščena. Pozabila je bila, da tisti dan na nunskem vrtu, ko jo je odvezal besede, gotovo ni mislil o njej, da ni čista in nedotaknjena. Pa že takrat je bil pripravljen, da sprejme na-se krivdo za njeno omahljivost in nepokorščino — zahteval je samo, naj njen oče izve, da ni bil on tisti, ki se je hotel izneve-

riti — Pa tudi le-to je zdaj vedela. Ko je izvedel najhujše o njej, je odločno nastopil, da bi ji v očeh sveta rešil vsaj videz ča-sti. Ako bi mu bila takrat mo-gla dati svojo ljubezen, bi jo bil Simon tudi kljub temu vzel za ženo pred cerkvenimi vrati in bi bil poskusil tako živeti z njo, da bi nikdar ne občutila spomina, ki ga je nosil s seboj na njeno sramoto.

Ribie Linwood C. Morrill iz West Cumberland, Me. je lahko ponosen na svoj plen, ko pa je vjel dve tako lepi postvi takoj v začetku ribolovske sezone.

Iz stavke pri Bethlehem tovarni v Pennsilvaniji. — Državni policisti so zapovedali stavkarjem, da se prično pomikati izpred tovarne, ko so se bili pričeli tam zbirati. Piktiranje se je ponovilo po tridnevnih izgedih pred tovarno.

In vendar je vedela, da bi ga nikdar ne mogla ljubiti. Simo-na Andressona bi nikdar ne mo-gla ljubiti — Kljub temu — da je Simon imel vse lastnosti, ki jih v njeno največjo žalost Erl-end ni imel. Potemtakem je ona torej ničvedna ženska, da se Bogu usmili —

Brez konca in kraja je Si-mon dajal tistemu bitju, ki ga je ljubil. In Kristina je misli-la, da tudi ona tako dela — (Dalje prihodnjic)

Francoski listi zelo trpe pomanjkanja papirja. Izhajajo na dveh straneh, dvakrat na teden pa smejo iziti na štirih straneh.

V Turčiji izhajajo 113 političnih listov in 227 časopisov.

V BLAG SPOMIN PETE OBLETNICE SMRTI NAŠE BLAGOPOKOJNEGA SOPROGA IN OČETA

David Wretschko

ki je preminul dne 21. aprila 1937. Dragi soprog in ljubljani oče! ob blagem spominu pete obletnice tvoje smrti, močno žalostni klečimo na tvojem grobu; solza nam moči oko in rosi obraz, katera krije naš ubegli up in žalost. Snivaj v Bogu v tuji zemlji, denja nad zvezdami.

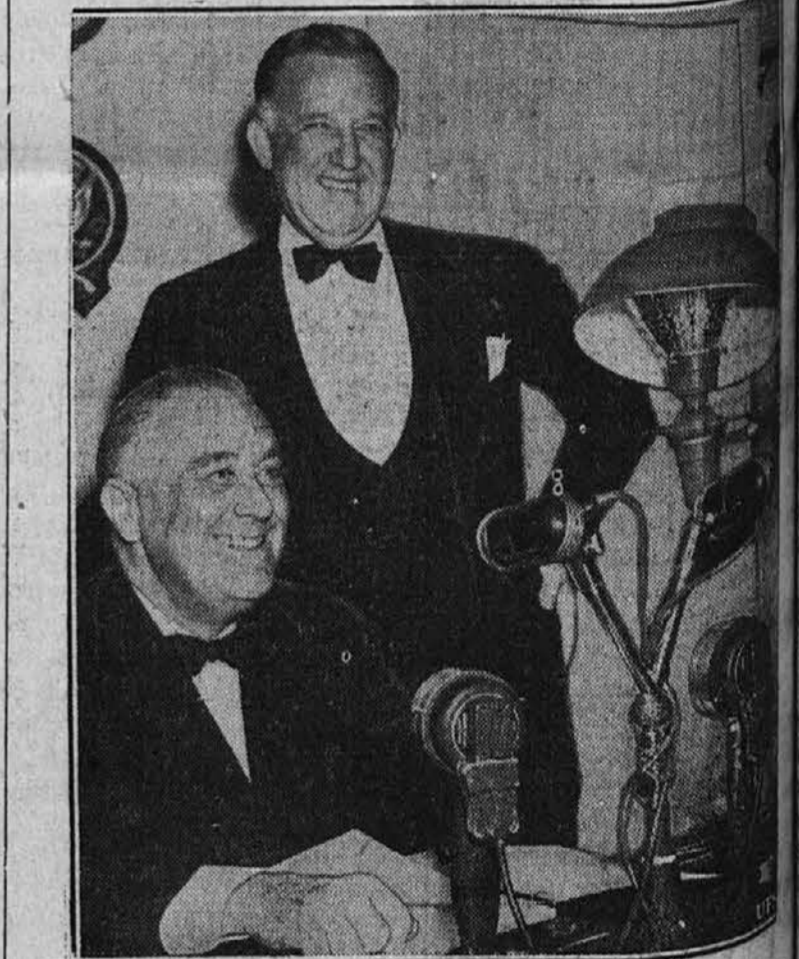
Žalujoci: SOPROGA in OTROCI Cleveland, Ohio, 21. aprila 1941.

V BLAG SPOMIN ČETRTE OBLETNICE SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SOPROGE IN MATERE

Frances Levstek

ki je zavedno izdihnila svojo blago dušo, dne 17. aprila, 1937. Bog nam vzel soprogo in mater in srce zlato našo je pokoj. Večni Bog ji daj plačilo, spavaj v grobu zdaj gladko. Žalujoci ostali: SOPROG, SINOV in HČERE. Cleveland, O., 21. aprila, 1941.

Ko se je predsednik vrnil s počitnic, se je prav dobro počutil, kot nam ga kaže gornja slika ob prički govora na "Jackson Day" v Port Everglades, Fla. Z njim na slikah njegov tajnik Stephen Early.

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pri-dite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON 6828

Preizkušena zdravila proti glavobolu

Mandel's Headache Tabs

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50¢

MANDEL DRUG STORE

SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
CLEVELAND, O.

Pošiljamo tudi po pošti